

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 301/2011-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosť H. B. a D. B., obaja bytom L., zastúpených advokátkou JUDr. K. M., Ž., ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. a), čl. 6 ods. 1, čl. 6 ods. 2 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Toš 1/2009 z 13. decembra 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť H. B. a D. B. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. apríla 2011 doručená sťažnosť H. B. a D. B. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. a), čl. 6 ods. 1, čl. 6 ods. 2 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Toš 1/2009 z 13. decembra 2010 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplynulo, že sťažovatelia boli rozsudkom Špeciálneho súdu Pezinok, pracovisko B. (ďalej len „prvostupňový súd“), č. k. BB-3Tš/25/2006 z 22. októbra 2008 uznaní za vinných z trestného činu podplácania spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 161a ods. 1 a 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 na tam uvedenom skutkovom základe. Za to boli obaja sťažovatelia odsúdení podľa § 161a ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 k trestu odňatia slobody v trvaní 2 rokov, na výkon ktorého boli zaradení do prvej nápravnovýchovnej skupiny.

3. Najvyšší súd na podklade odvolania sťažovateľov preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, zistil, že odvolania sťažovateľov nie sú dôvodné, a preto ich napadnutým uznesením zamietol.

4. Sťažovatelia namietajú porušenie svojich označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, pričom sťažnostnú argumentáciu rozdelili do piatich bodov:

(i) uzneseniu najvyššieho súdu vytykajú absenciu riadneho odôvodnenia, z čoho vyvodzujú zásah do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru,

(ii) namietajú porušenie základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b) a d) dohovoru vychádzajúc z toho, že najvyšší súd zamietnutím ich odvolania aproboval záver prvostupňového súdu o ich vine vychádzajúc z výpovede utajeného svedka, ktorý nebol vypočutý v prítomnosti sudcu a obhajcov sťažovateľov,

(iii) namietajú porušenie ústavného princípu prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru v súvislosti s nerešpektovaním pravidla in dubio pro reo,

(iv) namietajú nesprávne právne posúdenie zisteného skutku vo väzbe na právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru,

(v) napokon namietajú, že uložené tresty sú neľudské a ich uloženie je v rozpore s čl. 3 dohovoru.

5. Súčasťou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov, že proti uzneseniu najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu podali dovolanie, pričom ako dovolacie dôvody uplatnili zásadné porušenie práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] a nesprávne právne posúdenie zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku].

6. V petite sťažnosti sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd rozhodol, že najvyšší súd porušil ich označené práva, zrušil uznesenie najvyššieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Žiadali priznať aj primerané finančné zadost'učinenie každému v sume 10 000 € z dôvodu „*emocionálnych útrap, ktoré ich sprevádzajú pri myšlienke naplnenia justičného omylu, ktorého sa dopustili všeobecné súdy výkonom trestu odňatia slobody*“, ako aj náhradu trov konania.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto

zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v trestnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, I. ÚS 153/2010). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

10. Podstatou námietok sťažovateľov je právne posúdenie uznesenia najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, pričom sa domáhali ochrany ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním dovolania, o ktorom bude v inom senáte rozhodovať najvyšší súd (§ 377 Trestného poriadku). Podanie dovolania proti uzneseniu najvyššieho súdu ústavný

súd verifikoval aj na prvostupňovom súde, kde bolo potvrdené, že sťažovatelia dovolanie podali.

11. Ústavný súd už zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 84/2010, I. ÚS 153/2010, III. ÚS 200/2010, III. ÚS 114/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po negatívnom rozhodnutí o dovolaní sťažovateľov. Pritom lehota na prípadné podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu napadnutého dovolaním sťažovateľov (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54). Nie je ani dôvod na to, aby ústavný súd prerušil konanie a vyčkával so svojím rozhodnutím až do vydania rozhodnutia dovolacím súdom, lebo sťažovatelia môžu podať ústavnú sťažnosť až po doručení rozhodnutia o danom mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní).

12. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené (zrušenie uznesenia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, primerané finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2011